



Afera Bados Consulting
Kam so poniknili milijoni



MIKHAÏL VANIN, ruski veleposlanik: »Sloveniji se čas za pridružitvev projektu plinovoda Južni tok izteka.«⁹



9 771855 369901

9. februar 2009 | št. 6 | letnik 2 | 2,50 €

REPORTER



www.revija-reporter.si



676998. PAHOR BORUT ROJEN:02/11/63 CR:1047448-5 ST.CR:0000000
KRAJ ROJ.:POSTOJNA * OBČINA ROJ.:POSTOJNA * OČETOVO IME:FRANC * MATERIN DEKLIŠKI PRIIMEK:YODOPIVEC * IME MATERE:IVA *
KRAJ PREBIVALIŠČA:SEMPETER, SORICANA PRISTAVI 47 * POKLIC2:STUDENT * NARODNOST:SLOVENSKA *
DRŽAVLJANSTVO2:JUGOSLAVIJA * SPOL:MOŠKI
SDV: -0013588-00015



547054. LUKŠIČ IGOR ROJEN:03/12/61 CR:0689317-1 ST.CR:3284109
KRAJ ROJ.:NOVO MESTO * OBČINA ROJ.:NOVO MESTO * OČETOVO IME:JOZE * IME MATERE:JOZEFA *
KRAJ PREBIVALIŠČA:NOVO MESTO DOLENJSKE TOPLICE 130 * NARODNOST:SLOVENSKA * DRŽAVLJANSTVO2:JUGOSLAVIJA *
DV: DOSJE SDV: -0052827-00000



489265. KRIZANIČ FRANC ROJEN:04/12/54 CR:1069315-2 ST.CR:0000000
KRAJ ROJ.:LJUBLJANA * OBČINA ROJ.:LJUBLJANA * OČETOVO IME:FRANC * MATERIN DEKLIŠKI PRIIMEK:REBEC * IME MATERE:SONJA *
KRAJ PREBIVALIŠČA:LJUBLJANA JANEŽIČEVA 1 * POKLIC1:PRAVNIK * NARODNOST:SLOVENSKA *
DRŽAVLJANSTVO1:JUGOSLAVIJA * SPOL:MOŠKI
DV: DOSJE SDV: -0000198-31085 * DOSJE SDV: -0004300-00000



390338. KAMNAR HELENA ROJEN:15/10/54 CR:1027064
KRAJ ROJ.:LJUBLJANA * OBČINA ROJ.:LJUBLJANA * OČETOVO IME:IVAN * IME MATERE:IVAN *
KRAJ PREBIVALIŠČA:NOVO POLJE CESTA XII 2 * POKLIC2:UCENEC, GIMNAZIJ * SPOL:ŽENSKI
JV: DRUGI PRIIMEK:BORAK HELENA ROJEN:15/10/54
DV: DOSJE SDV: -0013606-00000



250702. GENORTO RADO ROJEN:27/04/54
KRAJ ROJ.:STICNA * OBČINA ROJ.:GROSUPLE * KRAJ PREBIVALIŠČA:STICNA
NARODNOST:SLOVENSKA * DRŽAVLJANSTVO2:JUGOSLAVIJA * SPOL:MOŠKI
DV: DOSJE SDV: -0052418-00060

Ministri in državni sekretarji na udba.net

Dosjeji SDV članov Pahorjeve vlade

MILAN ZVER,
podpredsednik SDS:

»Janša Pahorja kot dokazano uspešen politični menedžer prekaša.«



MIŠO KONTREC,
član ciganske skupine Langa:

»Vsakdo zna ponoreti, le na pravi gumb je treba pritisniti.«

INTERVJUJA

Borut Pahor SDV 0013588-00015



Igor Lukšič SDV 0052827-00000



Milan Cvikl SDV 0000198-25806



Nataša Kovač SDV 0000198-28746



Jožef Školč SDV 0000198-22484



Med Udbo in vlado

Tekst: **Igor Kršinar** Foto: **Primož Lavre**, arhiv Salomon 2000 in STA
 igor.kršinar@revija-reporter.si

Medtem ko so v večini nekdanjih komunističnih držav dostopni arhivi tajne politične policije, pri nas še vedno ni povsem jasno, kdo so bile žrtve ter kdo sodelavci in uslužbenci nekdanje Službe državne varnosti (SDV). Še najbolj popoln seznam Udbinih dosjejev je pred šestimi leti na svetovnem spletu objavil avstralski Slovenec Dušan Lajovic. Zato smo preverili, kateri naši najvišji politiki v vladi naj bi imeli dosje SDV, ter se zanimali, ali so sodelovali z nekdanjo komunistično tajno službo oziroma ali je ta nadzorovala njih.

Mitja Gaspari SDV 0000198-27875



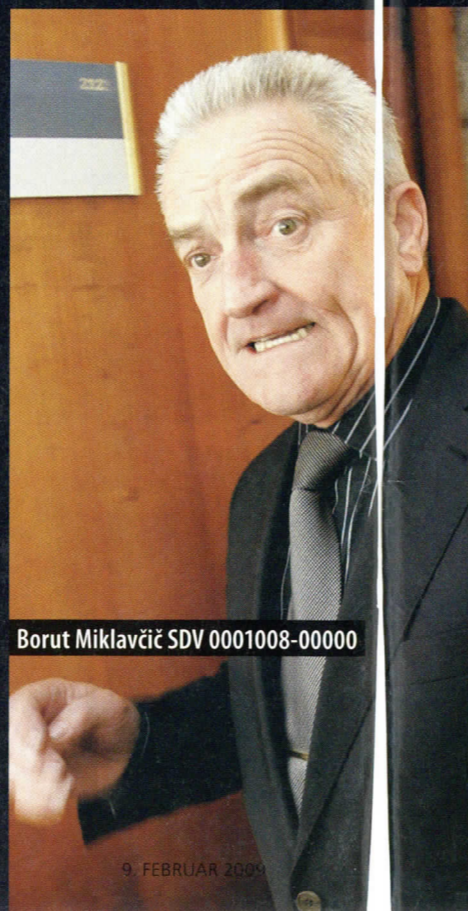
Franc Križanič SDV 0000198-31085,
SDV 0004300-00000



Ivan Svetlik SDV 0000198-07154,
SDV 0000198-14214



Borut Miklavčič SDV 0001008-00000



Rado Genorio SDV 0052418-00000



Helena Kamnar SDV 0013606-00000



Dragoljuba Benčina SDV 0000198-22505





Svetovalca predsednika republike: Franc Hočevar SDV 0000198-07872, SDV 020000-00000 (na sliki levo) Franc Perčič SDV 060000-56610

Po podatkih centralne aktivne evidence Republiškega sekretariata za notranje zadeve Socialistične republike Slovenije naj bi svoj dosje SDV imeli zdajšnji predsednik vlade Borut Pahor, ministri Borut Miklavčič, Franc Križanič, Ivan Svetlik, Igor Lukšič in Mitja Gaspari, generalni sekretar Milan Cvikl, državni sekretarji Rado Genorio, Nataša Kovač, Jožef Školč, Helena Kamnar in Dragoljuba Benčina. Večinoma naj bi šlo za udbovska preverjanja ljudi, ki so se takrat začeli vzpenjati po družbeni lestvici ali so imeli stike s tujci. Nekatere šifre so še vedno nejasne in jih ne znajo razložiti niti v Arhivu RS. Zato smo vse omenjene osebo vprašali, ali morda vedo, kaj pomenijo šifre ob njihovih imenih, ali so kdaj sodelovali s SDV in ali so pogledali v svoj dosje.

Posebni vir

Ob Borutu Pahorju, ki je bil v osemdesetih letih prejšnjega stoletja študent, je zapisana številka dosjeja SDV 00013588-00015. Po šifrantu, ki ga je priložil Lajovic, so tako označevali posebne vire (rezidente) SDV, vendar arhivariji ne vedo, kaj naj bi to natančno pomenilo. Premier je na naše vprašanje odgovoril, da ni nikoli sodeloval v nobeni tajni službi niti ni bil član tajne službe. Ko se je pred šestimi leti pojavil Udbin seznam, se je o tem zanimal pri takratnem predsedniku vlade Tonetu Ropu in direktorju Sove dr. Iztoku Pod-

bregarju. Zadnji mu je sporočil, da je bilo njegovo ime na seznamu Centralne abecedne evidence tedanjega Republiškega sekretariata za notranje zadeve objavljeno v kategoriji zbirnega dosjeja, v katerem je SDV dokumentirala dejavnost domnevno deviantne študentske populacije. Kot so mu odgovorili iz Sove, je bil ta decembra 1989 v celoti uničen. Ali je bil Pahor takrat devianten študent ali vir o teh študentih, lahko ugibamo. Seveda so bili za SDV deviantni študentje tudi tisti, ki niso bili privrženci jugoslovanskega komunističnega sistema.

Preverjeni

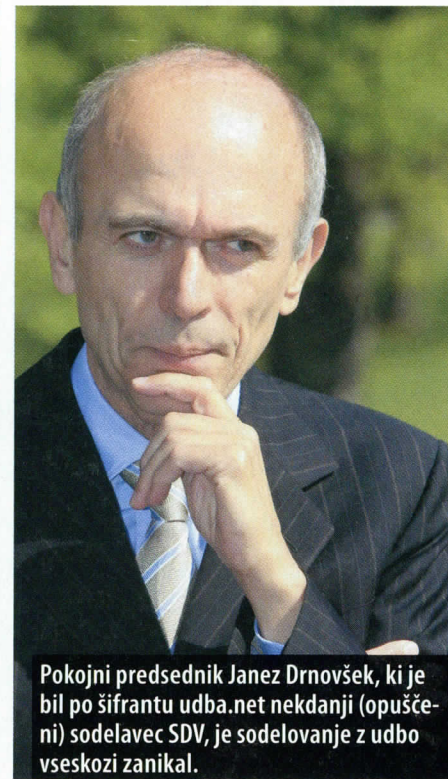
Generalni sekretar vlade Milan Cvikl ima na tem seznamu številko dosjeja SDV 0000198-25806, vendar iz priloženega šifranta ni razvidno, kaj naj bi to pomenilo. V Arhivu RS zatrjujejo, da številka 198 pomeni »preverko«, torej da ga je preverjala SDV in o njem naredila poročilo. Cvikl nam je odgovoril, da ni nikoli sodeloval v nobeni tajni službi niti ni bil član tajne službe. Podobne številke, ki naj bi pomenile Udbino preverjanje, so zapisane tudi ob dosjejih ministrov Ivana Svetlika, Mitje Gasparija in Franca Križaniča ter državnih sekretarjev Jožefa Školča, Nataše Kovač in Dragoljube Benčina.

Dr. Ivan Svetlik, minister za delo in socialo, je ob tem odgovoril: »Zahvaljujem se vam za vaše vprašanje, v katerem mi

Pahorjevo ime je bilo objavljeno v kategoriji zbirnega dosjeja, v katerem je SDV dokumentirala dejavnost domnevno deviantne študentske populacije.



Jože Pučnik in Janez Janša sta v dosjejih SDV evidentirana kot nadzorovani osebi.



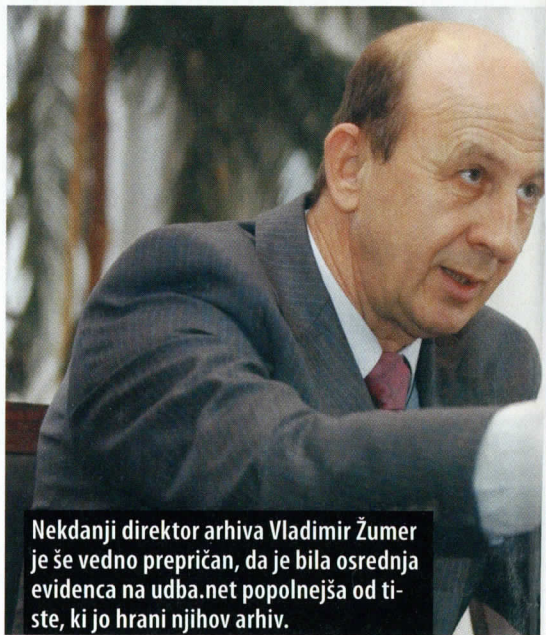
Pokojni predsednik Janez Drnovšek, ki je bil po šifrantu udba.net nekdanji (opuščen) sodelavec SDV, je sodelovanje z udbo vseskozi zanikal.



Lojzeta Peterleta so v udba.net evidentirali kot stalni ali občasni vir SDV v Rimskokatoliški cerkvi.



Nekdanji predsednik Milan Kučan nima dosjeja na udba.net, zadnja leta pa je vodil organizacijo, za katero je SDV zbirala dosjeje.



Nekdanji direktor arhiva Vladimir Žumer je še vedno prepričan, da je bila osrednja evidenca na udba.net popolnejša od tiste, ki jo hrani njihov arhiv.



Božo Repe meni, da osrednja evidenca na udba.net ni pristna, Jože Dežman se z njim ne strinja.

sporočate podatke, o katerih ne vem nič in se nisem zanje nikoli zanimal. Edino, kar mi je ostalo v spominu v zvezi s policijo oziroma SDV, je zaslišanje z začetka 70. let, potem ko sem na vikendu na Cresu opravljal izpit iz predmeta podiplomskega študija pri nekem kanadskem profesorju. Centralni arhiv, ki ga omenjate, me ne zanima in se z njim ne nameravam ukvarjati.«

Minister za razvoj in evropske zadeve Mitja Gaspari je prav tako odgovoril, da ni nikoli sodeloval s katero koli tajno službo in tudi nima nobene informacije o obstoju kakršnega koli dosjeja. Tudi državna sekretarka v kabinetu predsednika vlade Nataša Kovač od-

govarja, da ni nikoli sodelovala z nobeno tajno službo in je iz vsebine vprašanja prvič sploh slišala o možnosti obstoja kakršnega koli dosjeja. Zelo zgovoren je bil državni sekretar Jožef Školč: »Ko sem se o tem zanimal na notranjem ministrstvu, so mi v Varnostno-informativni službi, ki jo je takrat vodil Miha Brejc, zatrdili, da nimam dosjeja. Dali so mi neko mapo, v kateri se je moje ime pojavilo v povezavi z drugimi. Verjetno so me spremljali kot funkcionarja ZSMS, ker smo se sestajali s predsednikom italijanske radikalne stranke Marcom Panello in madžarskimi oporečniki. Radikali so želeli imeti kongres v Zagrebu, kar so jim takratne oblasti prepovedale, zato smo

jim mi omogočili formalni obisk v Bohinju, kjer so potem imeli kongres.« Tudi državna sekretarka na zunanjem ministrstvu Dragoljuba Benčina pravi, da ne ve, zakaj se je znašla na tem seznamu, in da nikoli ni imela opravka s SDV. Dopašča pa možnost, da so jo zaradi dela v diplomaciji spremljali. Vsebine dosjeja ne pozna, zanj se tudi ni nikoli zanimala.

Obremenilne šifre?

Ob finančnem ministru dr. Francu Križaniču, ki je prav tako zanikal sodelovanje s SDV ali katero koli drugo tajno službo, je zapisana še evidenca o še enem dosjeju SDV s številko

0004300-00000, vendar ni iz nobenega šifranta razvidno, za kaj naj bi šlo. Sodelovanje s tajnimi službami je zanikala tudi njegova državna sekretarka Helena Kamnar, ki naj bi imela dosje SDV s številko 13606-00000, kot naj bi po Lajovčevem šifrantu označevali stalne in občasne vire v RKC (Rimskokatoliški cerkvi). V arhivu pa jim je uspelo razvozlati šifro 1008, ki je navedena ob imenu ministra za zdravje Franca Miklavčiča. Šlo naj bi za terensko preverjanje, sam minister pa je na vsa tri naša vprašanja odgovoril negativno. Državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Rado Genorio ima v tem seznamu številko dosjeja 0052418-00000,

kar naj bi po Lajovčevem seznamu pomenilo registriranega sodelavca SDV, vendar v arhivu tega niso potrdili. Genorio nam je zatrdil, da ni nikoli sodeloval v nobeni tajni službi niti ni bil član tajne službe. Podobno številko naj bi imel tudi dosje šolskega ministra in podpredsednika SD dr. Igorja Lukšiča (0052827-00000), ki nam je prav tako zatrdil, da ni nikoli sodeloval s SDV ali katero drugo tajno službo niti se ni zanimal za svoj dosje. Zanimivo je, da je Lajovic v svoji knjigi Med svobodo in rdečo zvezdo med sodelavci SDV navedel Lukšiča, Genoria pa izpustil, čeprav imata podobni številki. Dosjeja SDV z obremenilnima številka naj bi imela tudi dva svetovalca predsednika države dr. Danila Türka. Ob Francu Hočevanju sta zapisani dve: 0000198-07872 in 020000-00000. Prva naj bi pomenila preverjanje, druga pa po Lajovčevem šifrantu označuje »sodelavce varnostne službe Oboroženih sil SFRJ (organe varnosti) JLA ali TO«. Na naša vprašanja ni odgovoril. Ob Francu Perčiču pa je zapisana številka 0060000-56610, ki po Lajovčevem šifrantu označuje »uslužbenca SDV in pripadnike rezervne sestave SDV«. Odgovoru na naša vprašanja se je izognil ter se skliceval na varstvo osebnih po-

datkov in razsodbo sodišča, ki Lajovčevega seznama ni sprejelo kot dokazno gradivo. Čeprav je Perčič že večkrat javno zanikal sodelovanje z Udbo, je podobna številka navedena tudi ob imenu Dragana Isajlovića, nesojenega svetovalca ministra za finance, ki je leta 1988 kot uslužbenec SDV aretiral Janeza Janšo. Isajlovićeva številka je 0060000-01195.

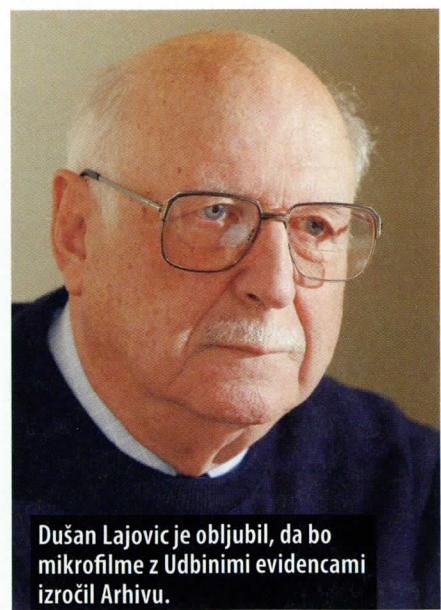
Kdo je skrivnostni Jože Malnar?

Po šestih letih še vedno ni uradno razjasnjeno, koliko so podatki iz centralne evidence, ki jo je na spletu objavil Lajovic, verodostojni. Tudi mnenja arhivarjev in zgodovinarjev se razlikujejo; za nekatere so vsi podatki pristni, za druge pa sporni, predvsem ker ni znan njihov izvor. Lajovic je v svoji knjigi zapisal, da naj bi mu filmske trakove, na ka-

Po šestih letih Arhiv RS še vedno nima centralne evidence, ki je bila objavljena na spletni strani udba.net, čeprav po Sloveniji še vedno krožijo kopije.



Inšpektor za varstvo osebnih podatkov Jože Bogataj je pred šestimi leti cenzuriral svetovni splet. Bi podobno ravnala tudi njegova naslednica Nataša Pirc Musar?



Dušan Lajovic je obljubil, da bo mikrofilme z Udbinimi evidencami izročil Arhivu.

terih je bilo presneto omenjeno gradivo, izročil Jože Malnar (pozneje je povedal, da je to ime izmišljeno), ki naj bi bil sorodnik uslužbenca takratne varnostno-obveščevalne službe. Podatke naj bi mu izročil tik pred razglasitvijo slovenske samostojnosti leta 1991, na njem pa naj bi bilo zbrano gradivo Republiškega sekretariata za notranje zadeve (RSNZ) iz leta 1987. Lajovic priznava, da podatki o sodelavcih SDV niso popolni in da

na seznamu ni vrha Udbine hierarhije in nekaj sto izbrancev, ki so bili posebej organizirani, oboroženi in opremljeni za likvidacije in druge posebne naloge. Priznava še, da so se nekateri po krivici znašli na seznamu sodelavcev SDV, ker jih je ta izsiljevala, pozneje pa so se sodelovanju z njo izognili in jih je ta navedla kot opuščene sodelavce. Poleg uslužbencev in sodelavcev SDV so na seznamu dosjejev tudi njeni viri in osebe, ki jih je tajna komunistična policija nadzorovala (denimo Jožeta Pučnika in Janeza Janšo).

Blokada pri črki K

Da je seznam nepopoln, priznavajo tudi arhivarji in zgodovinarji. Kljub temu nekdanji direktor Arhiva RS Vladimir Žumer še vedno meni, da gre za popolnejše in celovitejše podatke od tistih, ki jih hrani Arhiv: »Možno je, da bi kdo manjkal, ne pa, da bi koga dodali. Ko se je ta seznam pojavil na internetu, smo ga dva dneva nalagali na naše diskete, prišli smo do črke K, nato pa je stran izgine-la, ker je dostop do nje zablokirala inšpektor za varstvo osebnih podatkov Jože Bogataj.« Od takrat dalje seznama niso dobili, čeprav po Sloveniji še vedno krožijo kopije omenjene evidence. Lajovic naj bi obiskal Arhiv in arhivarki Ljubi Dornik

ODGOVORI ARHIVA RS: Ponekod so taki podatki na svetovnem spletu, pri nas pa tabu tema

Kako so arhivi nekdanje tajne policije urejeni pri nas in kako v tujini (v Nemčiji, na Češkem, Slovaškem, Madžarskem, Poljskem, v Romuniji, Bolgariji, na Hrvaškem itd.)?
V nobeni od vzhodnoevropskih držav niso odprli vseh arhivov tajnih služb. V večini teh držav so nedostopni arhivi nekdanjih tajnih služb, ki se nanašajo na delovanje vojaške obveščevalne službe in delo v tujini. Odprli so tako imenovano notranjo problematiko s poudarkom na varovanju pravic prizadetih oseb, ki so bile žrtve te službe. V nekaterih so dostopni tudi podatki o njihovih zasliševalcih (v Vzhodni Nemčiji), a ne v vseh (na Madžarskem, v Romuniji in Bolgariji). V primeru kršitev pravice do zasebnosti, obstaja sodno varstvo in materialno izterljiva pravica do odškodnine (ne le za žrtve!).
O stanju v arhivih tajnih služb v Srednji in Vzhodni Evropi sta bila v letu 2008 dva psveta, ki se ju je iz Arhiva RS udeležila mag. Ljuba Dornik Šubelj. Prvi je bil aprila 2008 v Sofiji, drugi pa novembra 2008 v Pragi. Psveta v Sofiji ob prvi obletnici delovanja Komisije za odprtje arhivov so se od vabljenih gostov udeležili Marianne Birthler, direktorica Inštituta za študij dokumentov Stasija, predstavnik Inštituta narodnega spomina iz

Poljske in Inštituta za študij totalitarnih sistemov iz Slovaške. Mag. Šubelj je poročala o stanju v Sloveniji. Pri nas so arhivi Sove in njenih predhodnikov del Arhiva Republike Slovenije od leta 1998. Za stranke so dostopni že vse od leta 1992, ko jih je od VIS-a začel prevzemati arhiv Ministrstva za notranje zadeve. V nasprotju z nekaterimi drugimi državami, npr. tudi arhiva Stasija v nekdanji Vzhodni Nemčiji, hranimo tudi gradiva iz časa druge svetovne vojne (tudi gradiva, ki se nanašajo na policijske enote okupatorskih držav – Italije, Nemčije), medtem ko v Inštitutu za gradiva Stasi hranijo izključno gradiva po 8. maju 1945, saj gradiva za čas nacizma hranijo tudi v fondih zunaj ozemlja Nemčije v državah zmagovalkah (v ZDA in Rusiji). Enaka je ureditev na Hrvaškem, kjer je gradivo v Državnem arhivu v Zagrebu (razen gradiva NDH, ki je v arhivu Vojno istorijskega inštituta Vojске Srbije (prej Jugoslavije) v Beogradu). Na Češkem in Slovaškem sta bila pred kratkim ustanovljena Inštituta za študij totalitarnih režimov, vendar v njih ni vsega gradiva tajnih služb. Na Slovaškem je gradivo še vedno v arhivu slovaškega notranjega ministrstva in v arhivu slovaških varnostnih sil. Enako na Češkem, kjer hranijo tudi fonde nekdanjega zveznega ministrstva oziroma njegovih ob-

veščevalnih služb. Dostop do teh gradiv tudi za Slovake ni neomejen, podobno, kot je za nas za zdaj še nedostopno gradivo Zveznega sekretariata za notranje zadeve v Beogradu. Na posvetovanju v Pragi, posvečenem vplivu NKVD/KGB na nastanek varnostnih služb po Vzhodni in Srednji Evropi je bilo prvo srečanje v celoti namenjeno stanju arhivov tajnih služb. Posvetovanje je bilo nadaljevanje prvega dela zasedanja, ki je bilo prvič leta 2007 v Bratislavi. Sodelovali so predstavniki arhivov iz Madžarske, Romunije in Slovaške. V Romuniji je na svetovnem spletu delno dostopno tudi gradivo Romunske Securitate, ki je bilo prevzeto leta 1989 ob zlomu režima in je bilo vse do leta 2005 nedostopno za stranke, tega leta pa so ga prenesli v novoustanovljeni Inštitut za študij totalitarizma. Tudi na Poljskem so v Inštitut narodnega spomina prenesli gradivo javne in državne varnosti. Nedostopno pa je gradivo vojaške obveščevalne službe. Inštitut izdaja študije, ki se ne nanašajo le na čas po drugi svetovni vojni, ampak vse od napada na Poljsko leta 1939 s posebnim poudarkom na trpljenju Poljakov tako pod nemško kot sovjetsko okupacijo. Na Madžarskem je gradivo državne varnosti še vedno v zgodovinskem arhivu madžarske državne varnosti, ga pa skenirajo in je od leta

2003 dostopno v čitalnici, a le v elektronski obliki in ne v izvornikih. Delno je dostopno tudi na svetovnem spletu.
Koliko slovenskih arhivov (dosjejev SDV) je v Beogradu, ali je slovenskim arhivarjem oziroma zgodovinarjem uspelo priti do teh arhivov, koliko jih je v Arhivu RS?
V okviru sukcesije smo v Beogradu med letoma 2003 in 2006 dobili dostop do gradiva arhiva VII in arhiva Jugoslavije, ne pa v arhiv Zveznega sekretariata za notranje zadeve. Glede na poročilo, ki ga imamo iz leta 1968, so iz ZSNZ vrnili v Slovenijo 100.000 osebnih dosjejev oseb (po posredovanju sil Varšavskega pakta na tedanje Češkoslovaško). Sova je predala popis dosjejev leta 1990 (ne le osebnih dosjejev), iz katerega naj bi bilo razvidno, kateri dosjeji so bili uničeni. Stanje se ne pokriva povsem s prevzemnimi seznamami.
Ali so med njimi tudi Udbine evidence oziroma centralna aktivna evidenca RSNZ SRS, ki jo je pred leti na spletu objavil Dušan Lajovic, kako verodostojni so ti podatki in s koliko od teh podatkov razpolaga Arhiv?
Del CAE je Sova predala Arhivu RS marca 2007. V prilogi ni nobenega šifranta. O ve-

rodostojnosti podatkov, ki jih je objavil Dušan Lajovic, ne moremo sklepati, saj nam ni dostopna evidenca, ki jo je objavil. Ne vemo niti, od kod jo je dobil, niti ali je z njo dobil tudi šifrant.
Kaj pomenijo posamezne šifre pri imenih in ali je šifrant, ki je priložen k seznamu CAE RSNZ SRS točen? Zanimajo me tudi nekatere konkretne šifre, ki vam jih prigram.
V šifrantu, ki ga je objavil, so številke, ki jih navajate. Lahko vam odgovorimo le na dve kategoriji, ki pa jih v Lajovčevem šifrantu ni. V prevzemu gradiva Sove leta 2000 smo prevzeli tudi gradivo, označeno kot 1008 – terenske preverke in 198 – preverke. Za iskanje oseb smo prevzeli tudi računalniški seznam oseb, saj so preverjanja, prevzeta na mikrofilmu, oštevilčena in iskanje brez pripomočka, ki omogoča povezati osebo s številko preverjanja, ni mogoče. V tem okviru so podatki o 40.547 oseb, ki so jih preverjali iz različnih razlogov. Največkrat zaradi služenja vojaškega roka v JLA, posebno v gardnih enotah, zaradi zaposlitve v tujini ali v organih za notranje zadeve. Nepravilno je sklepanje, ki se je pojavilo v sredstvih javnega obveščanja, da gre pri vseh teh oseb, da informatorje ali celo agente SDV.



V imenu Arhiva RS je odgovorila mag. Ljuba Dornik Šubelj



Andreja Valič želi, da bi se njihov študijski center za narodno spravo ukvarjal tudi z Udbinimi dosjeji.

V arhivu nekdanje češke obveščevalne službe so zbrani zelo popolni podatki o njenih sodelavcih in kaj so ti počeli.

Šubelj obljubil, da jim bo izročil filmske trakove z evidenco RSNZ, a tega še niso prejeli. Šubljevi se zdijo omenjeni podatki sporni zaradi nejasnega izvora, toda Žumer je prepričan, da so pristni, saj so se podatki, ki so jih primerjali s tistimi, ki so jih že imeli, izkazali za verodostojne. Podobno meni tudi za priloženi šifrant, ob katerem pa opozarja, da se je lahko na seznamu sodelavcev znašel tudi kdo, ki so ga le preverjali, mnogi, ki so bili označeni kot viri SDV, pa lahko niso vedeli, da so se pogovarjali z agenti ali sodelavci SDV. Žumer nam je še povedal, da je centralna evidenca nastala v 70. letih prejšnjega stoletja, ko so združili podatke iz šestih ročno vodenih kartotek v enoten računalniških sistem, zato na njem najdemo ne samo osebe z dosjeji

SDV, temveč tudi tiste, ki so jih obravnavali zaradi kaznivih dejanj in prekrškov.

Razdeljeni zgodovinarji

Pristnost podatkov s spletne strani udba.net je sprva potrdil tudi zgodovinar dr. Božo Repe. Novinarjem, ki smo pred šestimi leti o tem poizvedovali, je v telefonskem pogovoru dejal, da se mu zdijo pristni v primerjavi s tistimi, ki jih hrani Arhiv RS in ki so dostopni samo določenim osebam. Čez čas je mnenje spremenil in tako zdaj zatrjuje: *»Moje stališče v vseh javnih razpravah je bilo, in takega mnenja sem tudi danes, da je tovrstno gradivo res obstajalo, da pa dosjeji v taki obliki, kot se pojavljajo v javnosti, niso verodostojni, saj jih lahko spreminja in z njimi manipulira kdorkoli.«*

Kriminalistična preiskava brez ovadb

Kot so nam sporočili iz Uprave kriminalistične policije, je bila takoj po objavi osebnih podatkov državljanov Republike Slovenije na spletni strani ustanovljena delovna skupina kriminalistov »za dokazovanje in preiskovanje uradno pregonljivih kaznivih dejanj v zadevi udba.net«. »Preiskovanje je potekalo v smeri dokazovanja in zbiranja podatkov o kaznivem dejanju zlorabe osebnih podatkov po 154 čl. KZ RS. Preiskavo delovne skupine je usmerjal okrožni državni tožilec ODT Ljubljana. V času kriminalistične preiskave je policija po zbranih obvestilih v letu 2003 večkrat s poročili obveščala ODT v Ljubljani, s končnim poročilom pa novembra 2003, ker za podajo kazenske ovadbe zoper znanega ali neznanega storilca na podlagi 148/6 ZKP RS niso bili izpolnjeni vsi zakonsko določeni pogoji.«



Za Jero Vodušek Starič je sporen predvsem šifrant, saj ni znano, kdo ga je sestavil.

Dr. Jeri Vodušek Starič se zdi sporen predvsem šifrant, zlasti ker nekatere šifre manjkajo, med njimi celo 198, za katere so v Arhivu ugotovili, da gre za preverjanje. Po drugi strani Jože Dežman pravi, da seznam ni nepristen, saj ne pozna nikogar, ki bi temu seznamu oporekal z utemeljenimi strokovnimi argumenti. Dodaja pa, da je osnovna težava tega seznama, da je pomanjkljiv, saj je bilo veliko gradiva očiščenega že v času Aleksandra Rankovića (jugoslovanskega notranjega ministra v 60. letih prejšnjega stoletja), manjkajo pa tudi vidni ljudje prejšnjega režima in zadnja faza. V Študijskem centru za spravo se z Udbinimi seznamami še niso ukvarjali, jih pa seveda tudi ti zanimajo. Kot nam je povedala predstojnica Andreja Valič, bodo navezali stike tudi z Beogradom, kjer se lahko skrivajo manjkajoči arhivi slovenske SDV. Valičeva je še pohvalila pred letom ustanovljeni sorodni češki inštitut in arhiv nekdanje češke obveščevalne službe, v katerem so zbrani popolni podatki o njenih sodelavcih in kaj so ti počeli. Pri nas je veliko gradiva izgubljenega, ker so ga pogosto čistili, včasih pa se vendarle kaj naključno najde v kakšni omari, kot se je v kleti Ministrstva za pravosodje, ko so našli kartoteko političnih obsojencev po drugi svetovni vojni.